

Sähköherkät ry
c/o Tamminen
Uudenmaantie 30 A 4
04410 JÄRVENPÄÄ
www.sahkoherkat.fi

TOIMINTAKERTOMUS

VAIKUTTAMISTA, TIEDOTTAMISTA, JA VERTAISTUKEA

Yhdistyksen toimintakaudella kesästä 2017 kevääseen 2018 yhdistyksen toiminta on ollut aktiivista erityisesti vaikuttamisen, tiedottamisen ja eri foorumeilla annetun vertaistuen osalta.

Vaikuttamista eri tahoilla

Yhdistys antoi STM:lle (Sosiaali- ja terveysministeriö) kaksi varsin laajaa lausuntoa esitykseen säteilylain uudistamiseksi kesäkuussa ja elokuussa 2017. Samaan lakiin oli jätetty suppeampi lausunto jo tammikuussa 2017. Yhdistys esitti kaikkien osapuolten kannalta kohtuulliseksi radiotaajuuksien enimmäistehotiheydeksi 100 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$ kuten tällä hetkellä Intiassa ja Israelissa on käytössä. Lausunnossa perusteltiin asiaa viranomaisten ja tutkijoiden kannanotoilla, lähdeviittein varustettuun tutkimustietoon sekä lainsäädäntöön, joka eri instansseissa velvoittaa noudattamaan varovaisuusperiaatetta. Lausunnossa osoitettiin myös vallitsevan SAR-mittauskäytännön puutteita, koska se ei huomioi lapsiin kohdistuvaa altistumista. Cellraid-nimisen yrityksen sovelluksella mitattuna on SAR-arvon 2W/kg osoitettu ylittyvän arjen käyttötilanteissa.

Yhdistys jätti perusteellisen lausunnon STM:lle myös ”Vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista”. Apua saatiin asiaan paneutuneelta jäsen Niina Rissaselta. Lausunnossa painotettiin toimenpiteitä sähköherkkien syrjäytymisen ehkäisemiseksi, tarvetta muun muassa saada avustaja ja korvausta suojamateriaalien käytöstä. Sähköherkkien kannalta soveltuvien viestintä- ja kommunikaatioteknologioiden saatavuutta painotettiin osallistumisen ja kommunikoinnin mahdollistamiseksi.

Kesäkuussa 2017 puheenjohtaja laati Eeva-Johanna Elorannan kanssa kirjallisen kysymyksen hallituksen vastattavaksi (Viestintäteknologian turvallinen käyttö), jossa vaadittiin erityisesti uutta ohjeistusta lasten teknologiariippuvuuden ja ruutuajan rajoittamiseksi. Puheenjohtaja toimitti ministeri Juha Rehulan vastauksesta valituksen ministeriöön ja Säteilyturvakeskukseen. Eduskunnalle tehtiin myös ehdotus laatia lakialoite 5G:n käyttöönoton lykkäämiseksi.

Syksyllä yhdistyksen puheenjohtaja ja sihteeri käänsivät ranskalaislääkäri Marc Arazin tiedotteen, jossa informoitiin Ranskan viranomaisten 2015 suorittamista kännyköiden SAR-arvojen mittauksista arjen käyttötilanteissa. Materiaalia on ollut vaikea saada julkaistua kuluttajien tietoisuuteen. Tiedotteessa kerrotaankin, että yhdeksän kymmenestä älykännykstä ylittää SAR-arvot kehon lähellä käytettynä. Tämä tärkeä tieto välitettiin myös päättäjillemme.

FT Dariusz Leszczynski piti esitelmän Luonnonfilosofisen seuran tilaisuudessa Tieteiden talolla 28.11. 2017. Puheenjohtaja teki tästä suomennoksen jaettavaksi säteilylakia koskevassa kuulemistilaisuudessa. Myös Marc Arazin vieraskirjoitus Dariusz Leszczynskin blogissa valmistellaan lakia käsitteleviin valiokuntiin. Pekka Kiuttu sähköherkkien hallituksesta ja jäsen Meri-Tuuli Boberg työstivät asiaa.

Yhdistys teki aloitteen VR:lle siitä, että juniin tulisi alueita, joissa langattoman teknologian käyttöä ei sallittaisi. Aloite ei mennyt läpi.

Varapuheenjohtaja ja jäsen Kaarina Sand olivat marraskuussa 2017 Liikenne- ja viestintäministeriön järjestämässä Digitaalisen infrastruktuurin strategian kuulemis- ja keskustelutilaisuudessa, jossa edustajamme käyttivät hyviä puheenvuoroja. Paikalle oli kutsuttu muun muassa operaattoreita, järjestöjen edustajia ja virkamiehiä. Tilaisuuden tuloksena ylijohtaja Mikael Nyberg lupasi lisätä terveysvaikutusasian po. strategialuonnokseen. Varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja ovat jälkikäteen toimittaneet Nybergille tutkimustietoa langattomien verkkojen riskeistä.

Keväällä 2018 yhdistys sai pyynnön kommentoida Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen Kansallisen sisäilmaohjelman työsuunnitelman luonnosta, mihin varapuheenjohtaja vastasi. Hän on lisäksi pitänyt puheenvuoron Digi arkeen -neuvottelukunnan keskustelutilaisuudessa maaliskuussa. Valtiovarainministeriö, jonka AUTA-hanke etsi keinoja tukea eri kansalaisryhmiä pärjäämään digitalisoituvassa maailmassa, on taas pyytänyt lausuntoa Digituen toimintamalliehdotukseen.

Hallituksen jäsen Tiina Kallioinen on Espoossa järjestänyt julkista keskustelua, lehtijutun Länsiväylään sekä nimien keruuta Kaukalahden Kurttilan alueelle kaavailtua operaattorin mastohanketta vastaan. Perusteluina vaikutukset ympäristöön ja terveyteen.

Puheenjohtaja lähestyi presidentinvaalikampanjan yhteydessä ehdokkaita kysymyksillään. Merja Kyllönen, joka toimii Europarlamentissa, teki komissiolle materiaalin pohjalta kysymyksen Phonegate-skandaalista. Komission vastaus johti siihen, että kunkin jäsenvaltion ministeriöt tarkastelevat standardiaan komission esittämien näkökohtien valossa.

Sisäistä ja ulkoista tiedottamista

Sähköpostia -lehti on ilmestynyt vuoden 2017 aikana kolme kertaa ja samaan pyritään vuonna 2018. Syyskuun numerosta 3/2017 otettiin laajempi painos, jota jaettiin kullekin jäsenelle 2 kpl 20-juhlavuoden merkeissä.

Yhdistys tiedotti jäsenilleen ylimääräisellä postituksella kahdesta kyselystä. Eduskunnassa Satu Hassin johdolla pieni joukko kansanedustajia on organisoitunut vaikuttamaan sisäilmasta sairastuneiden asemaan. Yhdistys pyrki saamaan myös sähköherkkiä näkyviksi heidän tekemänsä kyselyn kautta, koska monen sähköherkän taustalla on homealtistus. Välitimme jäsenistölle toiseksi asunnottomuuteen liittyvän Hengitysliiton kyselyn, johon osa jäsenistöstämme, joilla on hometausta, vastasi.

Puheenjohtaja avusti emeritus professoreita Rainer Nyberg ja Osmo Hänninen kansanedustajille, viranomaistahoille ja valtioneuvoston jäsenille suunnatun informatiivisen materiaalin sisällöntuotossa ja jakamisessa.

Me naiset-lehdessä numero (40/4.10.) oli laaja artikkeli sähköherkkyydestä, nimeltä Katvealue, jossa esimerkkitapauksena haastateltiin eläinlääkäri Kaarina Sandia ja sähköherkkyyden asiantuntijoina kommentoivat professori Ville Valtonen ja FT Dariusz Leszczynski.

Yhdistys on kirjoittanut säännöllisesti Potilasliiton jäsenlehteen. Puheenjohtajan artikkeli Suomen tilanteesta ilmestyi Ruotsin sähköherkkien potilasyhdistyksen lehdessä nimeltä Ljusglimten. Puheenjohtajan kirjoittamia blogikirjoituksia on jaettu Christer Sundqvistin sivustolla.

Sähköyliherkät-Facebook-sivustolla ja Twitterissä on jaettu tietoa sähköherkkyydestä ja sähkömagneettisten kenttien riskeistä. Jäsenmäärä Sähköyliherkät Facebook-sivustolla nousi 580:een huhtikuulle 2018 ja jatkaa nousuaan. Yhdistyksen internetsivuja on päivitetty säännöllisesti. Vuoden 2017 aikana kävijöitä oli seurannan mukaan 4342.

Tukihenkilötoimintaa ja vertaistukea

Yhdistys on tarjonnut jäsenilleen tukea alueellisen tukihenkilöverkoston kautta. Tukihenkilöiden yhteystiedot ovat esillä sekä yhdistyksen internetsivuilla että Sähköpostia-lehdessä. Puheenjohtaja on tarvittaessa osallistunut myös puhelimitse joidenkin jäsenten lääkärikäynteihin, mikäli jäsen on kokenut tarvitsevansa tällaista. Palautteen mukaan tuki on koettu merkittäväksi.

Varapuheenjohtaja kävi syksyllä Hengityслиiton järjestämässä tilaisuudessa Keravalla pyrkimyksenään luoda järjestöjemme välille tapaamista näkemysten jakamiseksi puolin ja toisin liittyen ympäristöherkkien tukemiseen. Molempiin tahoihin ottaa yhteyttä tuen saamiseksi niin home- kuin kemikaali- ja/tai sähköherkkiä. Yhdistys on ollut yhteydessä myös muihin ympäristöherkkien ryhmiin eri tavoin.

Oulun seudulla järjestettiin elokuussa (3.8) vertaistukitapaaminen paikallisen aktiivin aloitteesta. Tilaisuudesta ilmoitettiin paikallislehdessä ja se veti 13 osanottajaa. Yhdistyksen hallituksesta varapuheenjohtaja ja sihteeri vetivät tilaisuuden. Oululaiset kokivat tapaamisen tärkeäksi. Paikallinen tukihenkilö Erkki Tuormaa tarjosi kokoontumismahdollisuutta luonaan jatkossa. Kaija Tikkanen Pornaisissa on järjestänyt säännöllisiä tukitapaamisia kotonaan. Varapuheenjohtaja osallistui yhdistyksen edustajana yhteen tapaamiseen, jossa myös kokoustiin asuinaluehankkeen merkeissä.

Tea Pihkoluoman johdolla on säännöllisesti kokoontunut joukko yhdistyksen jäseniä, jotka ovat selvitelleet mahdollisuuksia sähköherkille soveltuvan asuinalueen löytymiseksi. Taustaselvitystyötä on tehty runsaasti. Yhdistyksen sihteeri on osallistunut tapaamisiin ja ottanut yhteyksiä mm. Metsähallitukseen ja eri kuntiin.

Tavoitteiden kirkastamista ja strategiatyötä

Hallituksen jäsenet ovat kukin vaikuttaneet omissa verkostoissaan. Osin on yhteisesti päätetty esim. mihin valtionhallinnon lausuntopyyntöihin tai kuulemistilaisuuksiin tai muihin foorumeihin osallistutaan. Sopivan tilaisuuden tullen on tehty aloitteita, toimitettu materiaaleja ja osallistuttu julkiseen keskusteluun mediassa. Tavoite- ja strategiakeskustelua jatketaan resurssien kohdentamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi entisestään.

Hallinto ja talousasiat

Hallitukseen ovat kuuluneet Erja Tamminen puheenjohtajana, Päivi Rekula varapuheenjohtaja, Jussi Jäykkä, sihteeri, Sonja Kallioinen, rahastonhoitaja ja jäsenet Pekka Kiuttu ja Tiina Kallioinen. Varajäseninä ovat toimineet Markku Kunttu ja Vuokko Halonen. Yhdistyksen hallitus on kokoontunut säännöllisesti noin kerran kuukaudessa puheenjohtajan kotona Järvenpäässä ja pitänyt yhteyttä myös sähköpostitse ja puhelimitse. Yhdistys etsi uuden kirjanpitäjän Kaija Tikkasen tilalle valitsemalla tehtävään Sara Nieminen-Lambergin / Tilitoimisto Saran Järvenpäästä. Lehden uudeksi taittajaksi valittiin Henry Moilanen Jyväskylästä. Jäsen Meri-Tuuli Boberg palkattiin 2017 vuoden puolelta alkaen 15 tunnin koeluonteiseksi jaksoksi tehtävänimikkeellä puheenjohtajan erityisavustajana. Boberg on osallistunut vaikuttamistyön materiaalin alustavaan laatimiseen.

Testamenttivarojen käyttö ja raha-asioiden hoito ilmenevät tuloslaskelmasta ja taseesta. Testamenttivaroja on käytetty lahjoittajan toiveen mukaisesti tiedottamiseen ja potilaiden monipuoliseen tukemiseen. Yhdistys on raportoinut toiminnastaan asianmukaisesti Suomen Potilasliitolle.

Tilikauden tulos

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämä 1.088,80 euroa kirjataan yhdistyksen oman pääoman lisäykseksi.

Sähköherkät ry

Hallitus